

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/41/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122015052
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122015052.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o návrhu záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, o. z., o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného a záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, o. z. so sídlom Hlavná ulica 4/12, Štvrtok na Ostrove, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28.11.2022 sp. zn. 8PP/49/2022, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 14.03.2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, a sťažnosť záujmového združenia občanov: HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, o. z. so sídlom Hlavná ulica 4/12, reg. č. VVS/1-900/90-39101, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava napadnutým uznesením podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 5 ods. 1 Trestného poriadku a § 415 ods. 1 Trestného poriadku návrh záujmového združenia občanov: HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, o. z. so sídlom Hlavná ulica 4/12, Štvrtok na Ostrove, reg. č. VVS/1-900/90-39101, o podmiennečné prepustenie odsúdeného: A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXXX/X, E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 03.05.2016, sp. zn. 2T/45/2016, v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 16.06.2020, sp. zn. 2T/45/2016, zamietol.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd svoje zamietavé stanovisko odôvodnil konštatovaním, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle citovaného ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd po vykonaní dokazovania na verejnom zasadnutí dospel k záveru, že návrhu odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nemožno vyhovieť. Pokiaľ ide so splnenie formálnej podmienky, táto bola splnená 23.02.2021. Na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného riaditeľom ústavu na výkon trestu odňatia slobody možno konštatovať, že aj prvá materiálna podmienka bola v prípade odsúdeného splnená. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu v predchádzajúcom ústave ako aj v súčasnom ústave je na požadovanej úrovni, bol štyrikrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Odsúdený bol aj pracovne zaradený, jeho pracovná morálka bola na veľmi dobrej úrovni, k plneniu pracovných povinností pristupoval zodpovedne, pričom súd pozitívne hodnotí aj záujem odsúdeného o vysokoškolské štúdium. Ciele stanovené programom zaobchádzania plní.

Okresný súd ďalej konštatoval, že u odsúdeného nie je splnená druhá materiálna podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, pričom poukázal na trestnú minulosť odsúdeného, jeho štyri záznamy v registri trestov a povahu trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Ďalej okresný súd poukázal na povahu trestnej činnosti, kedy ide o násilnú trestnú činnosť voči iným osobám, ktorá sa vyskytuje u všetkých odsúdení. Odsúdený páchal trestnú činnosť opakovane,

a ani predchádzajúce odsúdenia a tresty nespojené s obmedzením osobnej slobody nevedli u odsúdeného k náprave a k dlhodobej zmene jeho správania tak, aby sa trestnej činnosti už ďalej nedopúšťal.

Proti uzneseniu okresného súdu podali ihneď do zápisnice na verejnom zasadnutí sťažnosť odsúdený (č. I. 73 spisu), ako aj záujmové združenie občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM (č. I. 73 spisu). Odsúdený svoju sťažnosť bližšie písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu Mgr. Martina Lieskovského (č. I. 85-86 spisu). Záujmové združenie občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM svoju sťažnosť rovnako dodatočne písomne odôvodnilo (č. I. 88-94 spisu).

V písomne podanej sťažnosti odsúdený uviedol po stručnom zhrnutí napadnutého uznesenia, že považuje napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné. Uvádza, že súd sa nedostatočne vysporiadal s preukázanou možnosťou zamestnania jeho osoby a zároveň sú nevzhladol na všetky pozitíva pravidelnej práce jeho osoby v prípade podmieneného prepustenia jeho osoby na slobodu. Rovnako podľa jeho názoru okresný súd nesprávne vyhodnotil aj ponúknutú záruku zo strany jeho rodičov, nakoľko pri hodnotení dôvodnosti záruky je nutné zaoberať sa situáciou, ktorá nastala po odsúdení a nie situáciou, ktorá bola daná ešte pred tým, než k odsúdeniu došlo. Z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, z akých dôvodov považoval okresný súd ponúkané záruky záujmovým združením za nedostatočné.

Z uvedených dôvodov preto záverom žiada, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a sám rozhodol tak, že ho podmiennečne prepustí z výkonu trestu odňatia slobody a určí mu primeranú skúšobnú dobu, probačný dohľad nad jeho osobou a povinnosti a obmedzenia, ktoré uzná za vhodné.

Záujmové združenie občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM nad rámec sťažnosti podanej obhajcom odsúdeným, svoju sťažnosť odôvodnilo konštatovaním, že k prvému odsúdeniu odsúdeného prišlo za skutok, ktorý bol spáchaný najneskôr v roku 2013 čo znamená, že ubehlo už 10 rokov od prvého odsúdenia, čo je značne dlhá doba. Rovnako dôvodí, že súd už dávno rozhodol do budúca, keď uvádza, že odsúdeného nedokáže motivovať nič k vedeniu riadneho života, čo inak znamená, že súd je presvedčený o tom, že bude páchať trestnú činnosť po prípadnom podmienenom prepustení, pričom ide skutočne o veľmi neodôvodnené tvrdenie. Združenie je toho názoru, že hodnotenie ústavu má mať primárnu úlohu pri posudzovaní podmienok na podmiennečne prepustenie a predchádzajúce odsúdenia tu budú stále pri každom rozhodovaní a sú nemenné. Uvádzajú ďalej, že príslub do zamestnania bol súdu poskytnutý za účelom preukázania toho, že odsúdený bude mať možnosť zamestnať sa a zarábať si na svoju obživu finančné prostriedky a bude dodržiavať určitý pracovný režim ktorý v ňom vytvorí disciplínu. Združenie poukázalo na viacero rozhodnutí v obdobných trestných veciach: rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 09.07.2021 sp. zn. 1Tos/62/2021, nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 2201/16 z 03.01.2017. V ďalšom poukazujú na fakt, že súd ani jedným slovom nevenoval pozornosť všetkým možným spôsobom pôsobenia ich záujmového združenia a ich ponúkané možnosti sú precízne a skutočne zabezpečujúce čo najväčší vplyv na odsúdeného. Súd akoby opomenul, že v konaní vystupuje záujmové združenie posúdiť predmetný návrh ako návrh odsúdeného.

Záverom žiadajú sťažnostný súd, aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a sám rozhodol tak, že odsúdeného podmiennečne prepustí z výkonu trestu odňatia slobody a určí mu primeranú skúšobnú dobu, probačný dohľad nad jeho osobou a povinnosti a obmedzenia, ktoré uzná za vhodné.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na podklade včas a riadne podanej sťažnosti, podľa § 192 ods. 1 písmeno a), b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokovej časti napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného ako aj sťažnosť záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia preskúmal postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM o podmiennečne prepustenie odsúdeného A. B. a dospel k záveru, že tento postupoval správne a v súlade so zákonom, keď zistil všetky rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie, tieto vyhodnotil individuálne i vo vzájomných súvislostiach podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a dospel k správne záveru, že sťažnosti odsúdeného a záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM nie je možné vyhovieť.

V napadnutom uznesení okresný súd v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Trestného poriadku rozviedol všetky základné právne skutočnosti, na základe ktorých mal za to, že žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nebolo možné vyhovieť. Krajský súd sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmienenčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu, súčasne splnil aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd správne zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku ako aj prvú materiálnu podmienku na podmienené prepustenie, a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie druhej materiálnej podmienky.

Sťažnostný súd si závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. V tejto súvislosti sťažnostný súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakovával vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Okresný súd správne a v súlade so zákonom skonštatoval nesplnenie druhej materiálnej podmienky, pretože vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol doposiaľ štyrikrát súdne trestaný prevažne za násilnú trestnú činnosť, nemožno konštatovať ojedinelé a výnimočné zlyhanie v jeho správaní. Odsúdený bol na protiprávnosť svojho konania opakovane upozornený predchádzajúcimi rozhodnutiami, v ktorých mu bol uložený trest povinnej práce a podmienený trest odňatia slobody. Tieto odsúdenia a ani hrozba nariadenia výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody nevedla u odsúdeného k zmene jeho správania, keď sa tento trestnej činnosti opäť dopustil, a to už v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia. Opakované odsúdenia svedčia o sklonoch odsúdeného páchať trestnú činnosť. Je preto správny postup okresného súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

K sťažnostným námietkam odsúdeného ako aj záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM krajský súd dodáva, že jediným navrhovateľom o podmienené prepustenie odsúdeného bolo práve toto záujmové združenie občanov, nie sám odsúdený, teda posúdenie žiadosti navrhovateľa a jeho ponúknuté záruky malo na rozhodovanie rovnako zásadný vplyv. Okresný súd sa v odôvodnení stručne a jasne vyjadril k návrhu záujmového združenia a jeho poskytnutiu spoločenských záruk voči osobe odsúdeného, pričom dospel k záveru o ich nedostatočnosti s ohľadom na trestnú minulosť odsúdeného. Na rozhodnutí okresného súdu však nič nezmenilo ani dokazovanie týkajúce sa prevzatia záruky za odsúdeného, zaručenie sa za jeho správanie od záujmového združenia, rovnako záruka rodičov za dovršenie nápravy a zabezpečenie práce pre odsúdeného. Sťažnostný súd je rovnako toho názoru, že dlhodobé správanie odsúdeného spočívajúce v páchaní násilnej trestnej činnosti, ako aj predchádzajúce odsúdenia, ktoré nevedli k jeho náprave, zakladajú dôvodné pochybnosti o vedení riadneho života v budúcnosti v prípade podmieneného prepustenia. V súčasnej dobe má aj sťažnostný súd dôvodné pochybnosti o tom, či vzhľadom na osobnosť odsúdeného, ako osobu zjavne nerešpektujúcu právne predpisy a práva a slobody iných osôb, by ponúknuté záruky splnili svoj účel. Je potrebné tiež poznamenať, že napríklad záruka, ktorú ponúkli rodinní príslušníci odsúdeného tak tieto osoby, resp. odsúdený s nimi, boli spoločne v kontakte už v minulosti a mohli na neho pôsobiť už po predchádzajúcich odsúdeniach, čo sa však zjavne v dostatočnej miere nestalo.

Sťažnostný súd zároveň oceňuje správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ako už bolo uvedené vyššie, a rovnako aj jeho záujem o vysokoškolské vzdelávanie, avšak ani pozitívne správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody pre súd nerozptýlilo pochybnosti o tom, či od odsúdeného možno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, ktoré súd nadobudol po preskúmaní trestnej minulosti odsúdeného. Inými slovami trestná minulosť odsúdeného svedčiacia o sklonoch odsúdeného k opakovanému páchaniu násilnej trestnej činnosti prevážila nad pozitívnym správaním odsúdeného v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Bude otázkou ďalšieho výkonu trestu, resp. plynutia času, zistenie, či pozitívne správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody bolo len prejavom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu robeným len s účelom zabezpečiť si

podmienečné prepustenie, alebo ide o skutočnú a dlhodobú zmenu správania odsúdeného, ktorá by v budúcnosti mohla viesť k podmienečnému prepusteniu odsúdeného.

Záverom sťažnostný súd iba dodáva, že pokiaľ ide o plnenie druhej podmienky, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti. Preto s ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že osobné a charakterové vlastnosti odsúdeného (jeho sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti) a postoj k spoločenským normám (predchádzajúce odsúdenia a tresty nespojené s obmedzením osobnej slobody nevedli u odsúdeného k náprave) ho nemotivovali dostatočne k tomu, aby viedol riadny život.

Na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného, jeho doterajšieho života, charakteru a závažnosti spáchanej trestnej činnosti však ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t.j. že nebude páchať protispoločenskú činnosť a bude viesť život v súlade so spoločenskými záujmami. V danom prípade bolo rovnako prihliadnuté s poukazom na § 66 ods. 2 Trestného zákona tiež na povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Krajský súd záverom dodáva, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmienečné prepustenie a odporučil jeho podmienečné prepustenie, avšak považuje za nevyhnutné uviesť, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmienečné prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu napadnutého uznesenia, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, preto sťažnosť odsúdeného a záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM zamietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písmeno c/ Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.